
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

האימפריה הסאסאנית בראי התרבות החומרית - 38273

תאריך עדכון אחרון 01-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מיכאל שנקר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: michael.shenkar@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א' 14:00-15:00.

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נתמקד בסוגיות נבחרות בהיסטוריה התרבותית, הדתית והחברתית של איראן בתקופה הסאסאנית (מאות שלישית-שביעית לספירה). האימפריה הסאסאנית הייתה במובנים רבים שיאה של הציביליזציה האיראנית הקדם-אסלאמית ולמורשתה שמור מקום חשוב בהיסטוריה של איראן ותרבותה עד ימינו. נתמקד בראש ובראשונה במקורות הראשוניים ובתרבות החומרית של התקופה: תכנון עירוני, שרידים ארכיטקטוניים, כתובות של המלכים הסאסאנים, תבליטי סלע מלכותיים, איקונוגרפיה של מטבעות וחותמות.

מטרות הקורס:

הכרת הסיפור ההיסטורי הבסיסי ומושגי היסוד של המדינה והחברה באימפריה הסאסאנית דרך התרבות החומרית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר את עיקרי ההתפתחויות בתקופה הסאסאנית ואת המונומנטים העיקריים של התרבות הסאסאנית. להתמודד עם המקורות הראשוניים של התקופה.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הצגת הנושא על ידי המרצה ואחריו דיון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

(1) הרמה האיראנית ערב עלייתם של הסאסאנים.

(2) המקורות הספרותיים.

(3) כתובות.

(4) תכנון עירוני וארכיטקטורה.

(5) תבליטי סלע.

(6) ארכיטקטורה דתית והדת הזורואסטרית בתקופה הסאסאנית.

(7) איקונוגרפיה דתית.

(8) מטבעות.

(9) חברה ואידאולוגיה.

(10) חותמות.

(11) כלי כסף.

(12) הסאסאנים במזרח.

(13) סיכום: האימפריה הסאסאנית ומורשתה.

חומר חובה לקריאה:

1)

Wiesehöfer, J. (2013), "Fratarakā and the Seleucids", in Potts, D. (ed.), *The Oxford Handbook of Ancient Iran*, Oxford, pp. 718-728.

Hauser, S.R. (2014), "The Arsacids (Parthians)", in Potts, D. (ed.), *The Oxford Handbook of Ancient Iran*, Oxford, pp. 728-751.

2)

Pourshariati, P. (2008), *The Decline and Fall of the Sasanian Empire*, London, pp. 1-19.

Yarshater, Ehsan "Iranian National History", in Yarshater, E. (ed.) *The Cambridge History of Iran, vol 3 (1): the Seleucid, Parthian and Sasanian Periods*, Cambridge, 1983.

שקד, ש. (1992), "ספר המלכים ורקעו", בתוך: *שאה-באמה, ספר המלכים, מאת פירדוסיוס, תרגום מפרסית אליעזר כגן, כרך א', ירושלים.*

3)

Gignoux, Ph. (1983), "Middle Persian Inscriptions", in Yarshater, E. (ed.), *The Cambridge History of Iran, vol 3 (1): the Seleucid, Parthian and Sasanian Periods*, Cambridge, pp. 1205-1216.

Skjærvø, P.O. (2011), "Kartir", *Encyclopaedia Iranica online edition*, <http://www.iranicaonline.org/articles/kartir>

4)

Huff, D. (1986), "Architecture iii. Sasanian Period", *Encyclopaedia Iranica online edition*, <http://www.iranicaonline.org/articles/architecture-iii>

5)

Herrmann, G. and V. S. Curtis (2002), "Sasanian Rock Reliefs", *Encyclopaedia Iranica online edition*, <http://www.iranicaonline.org/articles/sasanian-rock-reliefs>

-
- Canepa, M. (2013), "Sasanian Rock Reliefs", in Potts, D. (ed.), *Oxford Handbook of Ancient Iran*, pp. 856-877.
- 6)
De Jong, A. (2004), "Sub specie maiestatis; Reflections on Sasanian Court Rituals", In: Stausberg, Michael (ed.), *Zoroastrian Rituals in Context*, Leiden - Boston, pp. 345-365.
- Shaked, Sh. (2008), "Religion in the Late Sasanian Period: Eran, Aneran, and Other Religious Designations", in Curtis, V.S. and Stewart, S. (eds.), *The Sasanian Era (The Idea of Iran, vol 3)*, London, pp. 103-118.
- 7)
Shenkar, M. (2014), *Intangible Spirits and Graven Images: The Iconography of Deities in the Pre-Islamic Iranian World*, Brill, pp. 6-9.
- 8)
Schindel, N. (2013), "Sasanian Coinage", In Potts, D. (ed.), *The Oxford Handbook of Ancient Iran*, Oxford, pp. 814-840.
- 9)
Huff, D. (2008), "Formation and Ideology of the Sasanian State in the Context of Archaeological Evidence, in Curtis, V.S. and Stewart, S. (eds.), *The Sasanian Era*, pp. 31-59.
- Shayegan, R.M. (2013), "Sasanian Political Ideology", in Potts, D. (ed.), *The Oxford Handbook of Ancient Iran*, Oxford, pp. 805-814.
- 10)
Ritter, N. C. (2012), "On the Development of Sasanian Seals and Sealing Practice: A Mesopotamian Approach", In I. Regulski, K. Duistermaat and P. Verkinderen (eds.), *Seals and Sealing Practicies in the Near East: Developments in Administration and Magic from Prehistory to the Islamic Period*, Leuven, Paris, Walpole, pp. 99-115.
- 11)
Marshak, B. I. (1998). *The Decoration of Some Late Sasanian Silver Vessels and its Subject-Matter. The Art and Archaeology of Ancient Persia. New Light on the Parthian and Sasanian Empires*. V. S. Curtis, R. Hillenbrand and J. M. Rogers. London: 84-93.
- Masia-Radford, K. (2013), "Luxury Silver Vessels of the Sasanian Period", In Potts, D. (ed.), *The Oxford Handbook of Ancient Iran*, Oxford, pp. 920-943.
- 12)
Sims-Williams, N. (2008), "The Sasanians in the East. A Bactrian Archive from

Northern Afghanistan", in Curtis, V.S. and Stewart, S. (eds.), *The Sasanian Era (The Idea of Iran, vol. III)*, London, pp. 88-103.

חומר לקריאה נוספת:
רקע היסטורי:

Daryaee, T. (2009), *Sasanian Persia. The Rise and Fall of an Empire*, London.

Daryaee, T. (2012), "The Sasanian Empire (224-651 CE)", in Daryaee, T. (ed.), *Oxford Handbook of Iranian History*, Oxford, pp. 187-207.

Wiesehöfer, J. (2001), *Ancient Persia, 550 BC to 650 AD*, London - New York, pp. 151-182.

Wiesehöfer, J. (2010), "The Late Sasanian Near East", in Robinson, C.F. (ed.), *The New Cambridge History of Islam, Vol. 1: The Formation of the Islamic World Sixth to Eleventh Centuries*, Cambridge, pp. 107-133.

Shahbazi, A.Sh. (2005), "Sassanian Dynasty", *Encyclopædia Iranica Online Edition*, July 20, 2005, available at <http://www.iranicaonline.org/articles/sasanian-dynasty>

רקע כללי, תרבות חומרית:

Mousavi, A. and Daryaee, T. (2012), "The Sasanian Empire: An Archaeological Survey, c.220-AD 640", in D. Potts, (ed.), *Companion to the Archaeology of the Near East*, pp. 1076-1095.

Huff, D. (1986), "Archaeology iv. Sasanian", *Encyclopædia Iranica* <http://www.iranicaonline.org/articles/archeology-iv>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 80 %

הגשת תרגילים 20 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: